

gionsundervisningen for Fremtiden i de højere Skoler væsentlig meddeles i rent refererende Form uden at være knyttet til nogen som helst Art af personlig Bekendelse. Derved kommer det hele mere i Samklang med hinanden, og saa kommer den nuværende fortvilede Form af Religionsundervisning ikke til at staa som en afstikkende Lap paa Skolens øvrige Klædebon.

Men hvad der saaledes er kommet frem indenfor det højere Skolevæsen, er vistnok ogsaa godt paa Vej til at brede sig indenfor Folkeskolen. Jeg skulde tage meget fejl, om ikke Københavns Kommunes Lærerstand er paa bedste Vej til at blive det samme, som den højere Skoles Lærerkorps allerede for lang Tid siden har været. Blot den ene Ting, at der her i København har dannet sig en kristelig Kommunelærerforening indenfor hele Staden, tyder for mig ganske bestemt i den Retning, at det er galt fat med alle de andre. Og har Bevægelsen saaledes allerede grebet den københavnske Kommunelærerstand, saa behøver man ikke at være nogen stor Profet for at sige, at saa gaar den videre ud i hele den seminaristisk dannede Skolelærerstand, og saa vil Afkristningen af den i stærkere eller svagere Form brede sig i de kommende Aar; det maa man i alt Fald være forberedt paa. Og i saa Fald ville Landsbyskolens Lærere være mange Gange værre stillede end Lærerne ved Kommuneskolerne i København og Købstæderne, hvor man altid ved et Arrangement kan indrette det saaledes, at de, der ikke med personlig Sandhed kunne undervise i Religion, blive fri derfor, fordi der er adskillige Lærere ved den samme Skole. Men ved Lærerebøderne paa Landet ser jeg ikke andet, end at det i Fremtiden kan afføde de pinligste Konflikter for Lærernes Samvittighed, og at der altsaa fra Skolemyndighedernes Side maa gøres alt muligt for at hjælpe paa den Ting. Men gaar Udviklingen videre i denne Retning, vil det ikke være saa forfærdelig lang Tid, før ogsaa hele den øvrige Skole her i Danmark faktisk bliver konfessionsløs, og saa vil det Krav om Religionsundervisningens Fjernelse fra den offentlige Skole, som nu først og fremmest er Fritænkernes Krav, blive Menighedens Krav, og saa vil det være af den største Betydning, om der til den Tid eksisterede Betingelser for, at der kan bestaa et veludviklet privat Skolevæsen her i Danmark, som kan overtage den Form for religiøs Opdragelse og Undervisning, som da vil

synes fornøden. Hvis derfor den ærede Minister har i Sinde i dette Øjeblik at lægge Øksen ved Foden af denne Gren af vort Skolevæsen, har jeg anset det for fornødent i rette Tid at raabe et Varsko.

Uden Sammenhæng med, hvad jeg hidtil har sagt, vil jeg gøre et Par Bemærkninger om en anden Ting, som ogsaa nærmest henhører under den højtærede Kultusminister. Der har i hele Landet været almindelig Glæde over den smukke og værdige Maade, hvorpaa Festlighederne ved Indvielsen af Domkirken i Ribe forløb. Ogsaa de, som ikke have været til Stede, have faaet det Indtryk, at det har været en sjælden smuk og stemningsfuld Fest. Og jeg vil udtale min Glæde over, at det nu igen er blevet saaledes her i Landet, at det er muligt for alle Partier at samles til Fest. Den sure og lumre Luft, som laa over hele vort offentlige Liv under de politisk umulige Forhold, vi havde i tidligere Aar, skabte jo uoverstigelige Vanskeligheder for at fremkalde en virkelig Feststemning noget Steds ved nogen som helst Lejlighed. Saa meget mere glædeligt er det at se, at noget af denne Surhed og Lummerhed er vejret bort. Jeg vil derfor ikke nu bagefter i min Omtale af Begivenhederne i Ribe prøve paa at bringe nogen som helst Mislyd ind. Men der er dog en enkelt Ting, jeg vil tillade mig at gøre opmærksom paa. Den højtærede Minister maa nu ikke tro, at jeg vil komme med en Kritik af det anonyme poetiske Bidrag til Festen; dette betragter jeg som værende udenfor Bedømmelse, staaende hors de concours, ligesom visse meget meget fornemme Dams Malerier paa Kunstudstillingerne. Det er et Par andre Smaating. Der var særlige Hensyn at tage og særlige Vanskeligheder at tage i Betragtning, da denne Fest skulde arrangeres. Den Omstændighed, at det var nær ved Grænsen, gjorde mange Hensyn nødvendige navnlig ogsaa, fordi man kunde forudse, at Befolkningen hinsides Grænsen i stort Tal vilde søge at skaffe sig Adgang dertil. Der var naturligvis et Hensyn at tage til Nabostaten, at ikke det gode Forhold til den skulde blive forstyrret ved noget som helst Incidens under Begivenhederne i Ribe; og det lykkedes ogsaa fuldstændigt, der er ikke kommet det mindste frem, som kunde gøre nogen som helst Fortræd.

Det forekommer mig imidlertid, at der ogsaa var et Hensyn at tage til Følelserne hos Grænsebefolkningen paa den anden Side, Hensyn som i hvert Fald ikke blev taget paa to Punkter, og da det har vakt